

Posudek na diplomovou práci Barbory Jungmannové

Rozmach ariánství v raně středověké Evropě

UK FF, Ústav světových dějin, Praha 2013,

76 stran textu + přílohy

Diplomová práce Barbory Jungmannové si klade za cíl přehledně prezentovat vývoj ariánství od jeho počáteční fáze na počátku 4. století až po zánik v 6. století, a to za pomoci rozboru historicko-politických i nábožensko-filozofických aspektů problematiky. Studentka se rovněž pokusila zachytit politické a společenské předpoklady arianismu a zasadit ho do filozofické tradice pozdně antické společnosti. Využila přitom jak tuzemskou a zahraniční odbornou literaturu, tak i solidní množství pramenů.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř částí. V první se studentka snažila zachytit základní politický a myšlenkový kontext doby a rozebrala jak filozofické, tak teologické předpoklady pozdějšího arianismu. Ve druhé části je popsán vznik arianismu, jeho filozoficko-teologické principy a reakce římské společnosti na probíhající kontroverze. Třetí oddíl se věnuje germánskému arianismu, který je dokumentován skrze čtyři vybrané germánské skupiny – Vizigóty, Ostrogóty, Vandaly a Burgundy. Poslední část přibližuje zánik ariánství, a to jak v germánském prostředí, tak v rámci římského světa po jeho odsouzení na Prvním konstantinopolském koncilu roku 381. Textová příloha obsahuje ukázky různých vyznání víry a dokládá formulační obtíže při hledání ortodoxního deklarování křesťanských základů.

Studentka si vybrala obtížné téma, které vyžaduje pečlivou práci s dostupnými prameny a orientaci v teologicko-filozofických nuancích křesťanské věrouky. Z tohoto pohledu hodnotím výsledek jako poměrně zdařilý a naplňující vytčené cíle. Autorka předložila práci logicky členěnou a plasticky ukazující vývoj

arianismu od jeho počátků až po závěrečné fáze; dokázala přitom vystihnout důležité myšlenkové koncepty a obhájila teologicko-filozofické prvky problematiky. Současně však nelze zastírat, že ne vždy přistupovala ke zpracování tématu bez omylů či přinejmenším bez dílčích zkreslení. Z koncepčního hlediska musím vytknout u římského i germánského arianismu rezignaci na analýzu vnitřních organizačních struktur arianismu (fungování církevní organizace, liturgie atd.) a omezení primárně na politický vývoj (zejména u germánského arianismu). Za poněkud nadbytečnou považuji úvodní pasáž rozebírající platonismus a aristotelismus, a naopak rozsáhlejší teologický vhled na s. 15-21 postrádá jasné vymezení základních otázek a problémů; studentka zde prezentuje teologické prvky, které souvisí s trinitárními záležitostmi a subordinační tematikou, aniž by vše zařadila do jasného konceptu. Nemohu také souhlasit s některými tvrzeními – např. že Diviš Krátký byl „členem vatikánské kurie“ (p. 225), že křesťanské obřady měly „okultní charakter“ (s. 10) či že by ve 3. a 4. století bylo možno hovořit o ostatkovém kultu (tamtéž). Jedná se však spíše o menší nepřesnosti. Po formální stránce by měly být bibliografické citace zkracovány při druhém a dalším použití.

Diplomovou práci Barbory Jungmannové hodnotím jako standardní. Studentka předložila ucelené dílo, v němž naplnila vytčené cíle. Oceňuji především solidní zvládnutí teologicko-filozofických prvků a rozsáhlou práci s primárními zdroji. Odbornou i formální úroveň práce vyhovuje kladeným nárokům. Navrhuji klasifikaci velmi dobře.

V Hostivici 22. srpna 2013

PhDr. ThLic. Drahomír Suchánek, PhD., ThD.